

МИХАИЛ КОЛЦОВ

МОЕТО ПРЕСТЪПЛЕНИЕ

Превод от руски: Венцел Райчев, 1978

chitanka.info

Скоро беше, когато спорихме по този въпрос — дълго и разгорещено — с една видна съветска писателка.

Късо подстригана и много убедена, тя страстно, настойчиво, очевидно напълно искрено доказваше:

— Сега у нас в СССР не са допустими никакви обреди! Струваше ли си да се прави революция, за да не се придвижим по този въпрос нито крачка напред? Ще се промени ли нещо, ако заменим кръщенето с октябруване^[1]? Нищо! Същото кръщение, само че с революционна дреха и нов правопис. Това е линията на най-малкото съпротивление! Не бива да слизаме до нивото на непросветеното суеверно село, а да то издигнем до себе си! Иначе никога, ама никога няма да построим социализма! И никога няма да се приближим дори до него!

Дълго спори и бушува тази моя честна „опонентка“. Разпалена беше, непристъпна. Отхвърли всичките ми доводи, окачества ги като еснафски и назадничава. Тъй си и отиде, здраво стегната в бронята на своята правота.

А днес, тъкмо когато ми трябва, за да изкара още един спор, никаква я няма, и по телефона не се намира.

Днес дойдоха при мен двамата братя Каравайченкови, двама великани, обути с дебели валенки и облечени с кожи, от които лъхаше студ, здраве и вълнение, дойдоха, мъчиха ме час и половина, слушаха уверенията ми и не си отидоха, докато не се изприказваха и не доказаха бедата си.

Пристигнаха братята от Вологодска губерния по общоселски работи, дошли да водят дело за някакви много необходими мерки с някакви крайно дръзки земяци от махалите. А покрай другото решили да наобиколят адресчето, пъхнато в конча, дошли при Колцов Михаил да получат от него текста на безбожната съветска литургия за починалите честни безпартийни селяни. А така също и целия му ред на червените октябрини и имената на революционните вождове за всеки ден от годината, на които да кръщават децата.

Не зная кой е бил тоя шилест селкор, дето беше убедил селото, че съм разполагал с безбожната литургия, която била отпечатана и се продавала по рубла и половина парчето. Пратениците се държаха здраво, настояваха, тикаха ми в ръцете рубла и половина и пред вид

отказа предлагаха да внесат петдесет рубли в полза на Червения кръст, а главно — доказваха ми безизходното си положение.

— Влезте ни в положението, скъпи партийни другарю! Тоя адрес не ни е току-тъй даден — сериозен човек ни го е дал. Във ваше лице ние виждаме специалист по тая част! Поврага му и мери, и дяволи, стига само да отнесем в селсъвета червените текстове на безбожните литургии: цяло село е проревало. Попът е най-страшният спекулант, пак до мен, вика, ще опрете. Даже и старците, и те не вярват, но все пак потребна е някаква що-годе литературка за помощ. Комсомолците ни са все добри момчета, все пройдохи, с всичко се захващат момчетата. Но разберете-без готварска книга нито погребение, нито октябрение. На гроба вратата му тясна, а ето че и нея си нямаме. Дошло е едно — мъртъвците на плета да подпираме. И за четиридесет, за помена де, пак нищо — нито речи, нито песни има приготвени; и не иде с празни ръце да се връщаме, обидно е не, ами обидно. Пък и попът ще ни вдигне на ура, все току грачеше, че до него ще опрем, и на, че излезе прав!

Убеждавах Каравайченкови, че всичко това са глупости, дреболии. Че работата не е в обредите, а в читалнята, в ликвидацията на неграмотността, в селскостопанската кооперация, в комитета за взаимопомощ, в колективната оран, в борбата с ракията, в трактора, в агронома, във вестника, в киното. Гостите клатеха глави в съгласие, потвърждаваха напълно. Но по-младият не се удържа и навел очи, ме прекъсна неспокойно:

— Тъй де, ама фабричните все пак с траурен марш ги изпращате. Селячеството, и то има пълното право да живее по новата форма. Занемаряване на правата се получава.

Делегацията излезе заедно с мен и аз, напредничав, свободен от предразсъдъци и прочие подобни човек, извърших акт на еснафство и интелектуална назадничавост в мащабите на цяло едно село. Влязохме в книжарницата, където им помагах да купуват портрети на вождовете, червени абажури, ленти, лозунги, плакати: „Пази чистота“, „Не ни губи напразно времето“, „Всички в Досоавиахим“, знаейки предварително, че казаните предмети ще се използват за организирането на някакви безбожни литургии, съветски опела и червени помени.

Може би картоненият надпис „Не ни губи напразно времето“ ще се люшка над главата на покойника. Може би хитроумната картинка със самолетите и противогазите ще се кипри над смирено склонените глави на младоженците. Може би плакатът „Не пуши“ ще се мъдри пред сините очички на неграмотното новородено... Все едно! Нека. Аз извърших престъпление и сега за сега не се разкайвам.

Затова, защото братя Каравайченкови от вологодското село прибраха тези най-необходими покупки със спокойна и ведра твърдост. Те знаеха какво правят и не ми е на мен работата да смущавам техните ясни и обмислени начинания.

Затова, защото ми се струваше истинско еснафство и истинска интелигентщина да отвърщам хората от техните действително революционни действия, от конкретните им постъпки в името на далечната, засега още безплатна идея.

Затова, защото ако затъntenите нейде в горите труженици искат да се измъкнат от ямата на мрака и суеверието, не трябва да им се заповядва да скочат, а да им се постави стъпало или да им се подаде ръка за помощ.

1926

---

[1] От „октябр“ — октомври. На времето се е предлагало да се създаде специална церемония по кръщаване на децата, която да се нарича „октябруване“. — Б. пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.